

SKOLE-HJEM-KOMMUNIKATIONEN - I ET FORÆLDREPERSPEKTIV

**SKOLE & FORÆLDRES LANDSMØDE
NYBORG, D. 15. NOVEMBER 2019**

Oplæg v/Maria Ørskov Akselvoll, Sociolog & Ph.D., NO!SE

Illustration: tegner Gitte Skov (www.gitteskov.dk)

Mail fra Jørgen:

"Hej Maria

Jeg har nok brug for din hjælp.

Jeg har børn der går på en skole i Randers

Der bliver brugt utallige måder på at kommunikere mellem skole/hjem.

Og hvis man nu skal strømligne dette bare lidt har jeg en idé om at man KUN skal bruge Aula/Meebook og kun det... har jeg ret i at det burde kunne lade sig gøre, eller er det nødvendigt med alle de "kanaler"

På skolen hvor mine børn går, virker det som om lærerne er på frihjul mht. kommunikation, så de bare kan vælge hvad de syntes er bedst, i stedet for at man kun kommunikerer ET sted...

Men hvis du evt. kunne ringe til mig på XXXXXXXX så kunne jeg måske forklare det lidt nærmere...

På forhånd tak, Jørgen Andersen"

Hvad jeg kommer ind på:

1. Det manglende forældreperspektiv i politik og forskning
2. Tre samfundstendenser - det sociologiske blik på forældreinvolvering i dag
3. Skolens krav og kommunikation til forældre
4. Fire forskellige forældrestrategier i samarbejdet
5. Forældres oplevelse og håndtering af skolens krav og kommunikation
6. Hvad skal vi så være opmærksomme på?
7. Hvis *jeg* sad i en skolebestyrelse...

Hvorfor et projekt om forældreinvolvering?

... En personligt motiveret forskningsinteresse

Min undersøgelse baserer sig på:

- Feltarbejde på to folkeskoler, over skoleåret 2013/2014
- To indskolingsklasser, 'Grøn' og 'Blå' klasse, indtog et forældreperspektiv
- Observationer ved forældremøder, skole-hjem-samtaler, og på **Forældreintra**. Dokumentanalyse. Forældreintra-statistikker. Interviews med forældre og lærere
- Et blandet og stort – *kvalitativt* - datamateriale

Helikopterperspektivet: tre af tidens tendenser

1. Øget forældreansvar under 'test & målregimet'
2. Idealet om 'det involverede forældreskab'
3. Digitalisering af kommunikationen

1: Øget forældreansvar under 'test & målregimet'

Forside / Organisering og ledelse / Forældrenes rolle

Skole-hjem-samarbejde

DEL ↗

Forældrenes engagement og indflydelse betyder meget for, at skoledagen bliver god og lærerig for eleverne.

Et godt skole-hjem-samarbejde er med til at skabe gode betingelser for den enkelte elevs læring og trivsel og for undervisningsmiljøet i klassen. I et godt skole-hjem-samarbejde bliver forældrene inddraget i skolen.

Forældres indflydelse på skoledagen

Forældre kan få indflydelse og støtte op om skolen på mange måder.

I læringen: Først og fremmest kan man som forælder støtte sit barn i undervisningen ved at tale med barnet om de emner, det har lært om i skolen.

På skolen: Man kan også tale med skolen om emner som for eksempel elevplanen, man kan komme med forslag til sociale og faglige aktiviteter, eller man kan tale med andre forældre i klassen om undervisningen og miljøet i klassen.

Som forælder har man mulighed for at deltage aktivt i [skolebestyrelsen](#), hvor forældre, elever og skolens personale samarbejder om skolens udvikling.

Kontakt

Kontor for Grundskole og
Tværgående jura

[+45 33 92 51 88](tel:+4533925188)

Ghita Jakobi Lauenborg

Specialkonsulent

Styrelsen for Undervisning
og Kvalitet

[Send e-mail](#)

[+45 33 92 54 95](tel:+4533925495)

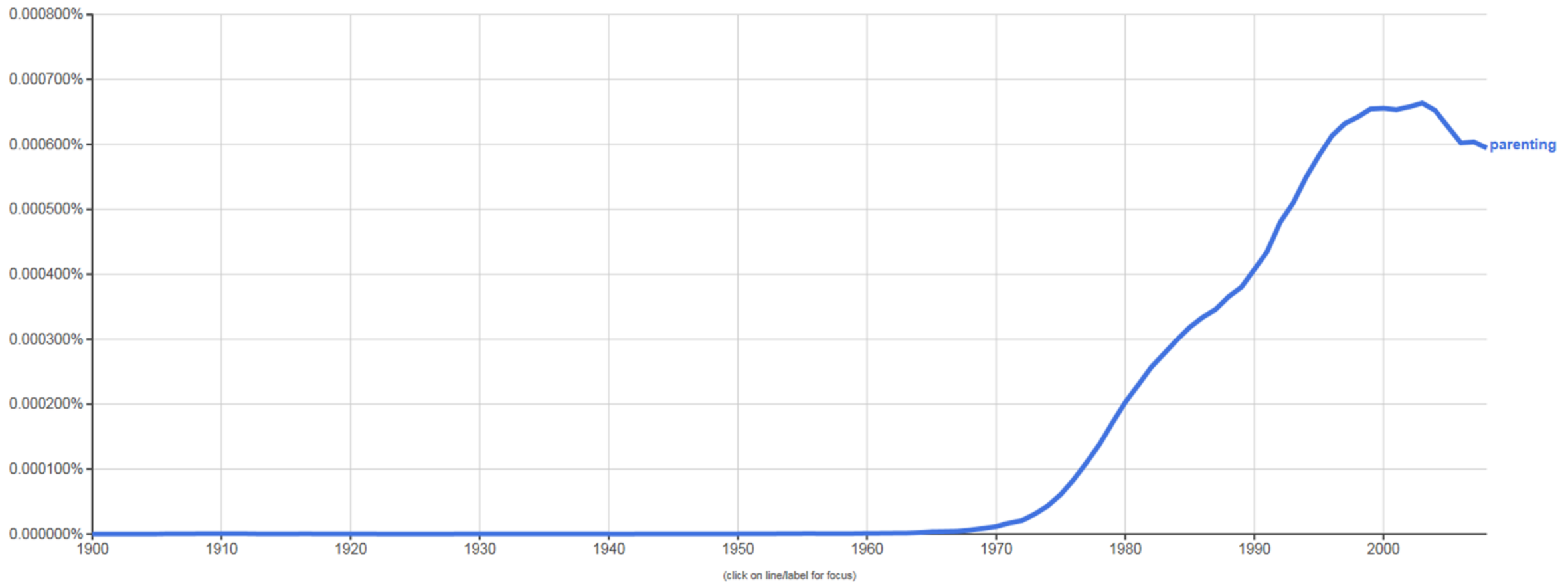
Principper og ansvar

2: Idealet er 'det involverede forældreskab'

Google Books Ngram Viewer

Graph these comma-separated phrases: ☐ case-insensitive

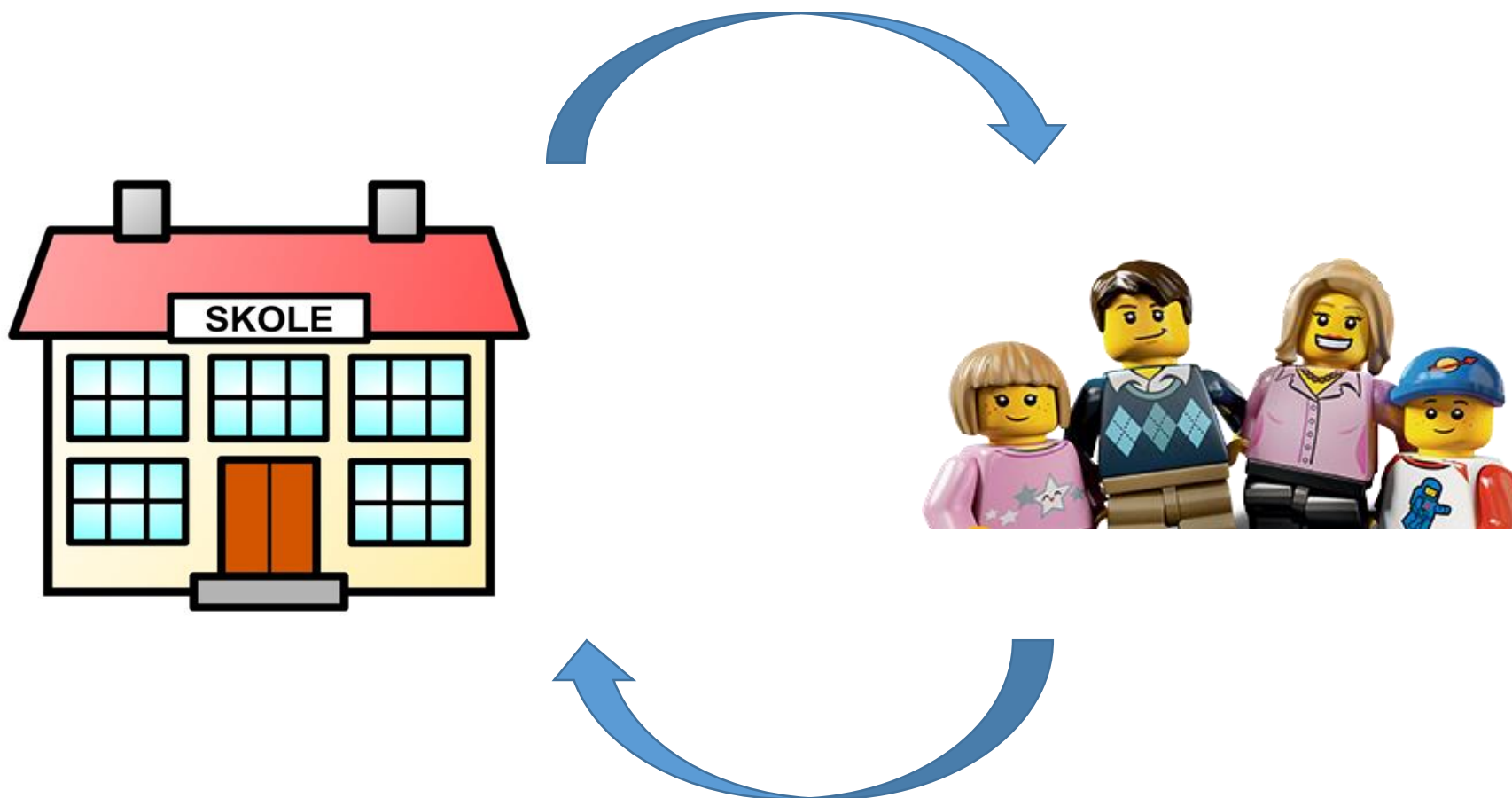
between and from the corpus with smoothing of [Search lots of books](#)

3: Digitalisering af kommunikationen

Dobbeltblikket på skole-hjem-samarbejdet:

- Samspillet mellem skolens krav og familiens ressourcer og hverdagsliv
- På udkig efter hvad der 'skal til' for at følge *med i* og *op på* informationen

Skolens krav og forventninger til forældre:

- Forældre som **assistenter** for skolen
- Forældre som **administratorer** af skolens information
- Forældre som medansvarlige for lektier og læring

Hvad siger I, hvis jeg siger 'Forældreintra'?

Maria

Far: I udgangspunktet så synes jeg, at det er rigtig godt [...] et godt redskab til, at vi kan få informationer fra skolens lærere om det, de går og laver. Men når det så er sagt, så synes jeg også, det godt kan være svært at navigere derinde [...] Jeg kan godt have en oplevelse af, og det har jeg nærmest hele tiden..., der ligger måske et eller andet dokument et eller andet sted, som jeg burde læse. Har jeg nu gjort det godt nok i forhold til, at være opdateret på, hvad mit barn skal og ikke skal og have lavet og *skal* lave?

Mor: Ja, og *huske* det! Altså, det er jo også dét, det handler om [...] Altså, det der med, at man kan godt, hver uge, føle det lidt som en sejr, at "yes, vi kom igennem den her uge og alle huskede idrætstøj og alle huskede biblioteksbøger og vi fik også lavet det der engelsk, og vi fik også lige....". Og det er sådan lidt oplevelsen...

Regitzes forældre

Den digitale kommunikation er indgangsporten...

Simons mor sætter sig, og Birgit spørger, om hun har set elevplanen? Næh, øv, det har hun ikke, lyder det skuffet. Birgit siger lidt tørt, at hun sendte den ud i sidste uge på intra. Men moren fortæller, at hun og Forældreintra altså ikke er så gode venner. "Vi har heller ikke computer hjemme, og det er svært på mobilen" [...] "Du må faktisk godt blive bedre til dét med intra", siger Birgit [...] Simon skal også blive bedre til at forberede sig og huske sit penalus [...] Moren siger, hun spørger ham hver dag om lektier. Han svarer, at det *er* lavet. "Det skal du overhovedet ikke stole på. Du skal *tjekke* om han har lavet det, og bruge ugeplanen til det", siger Birgit

Simons skole-hjem-samtale, Blå klasse

Detaljeret, krævende, konstant og uforudsigelig:

Information til juletravle forældre: På tirsdag tager vi endelig diktat nr. 5 (Egernet), så husk at øve eller gen-øve den til den dag. Onsdag skal vi lave en opgave, hvor børnene skal bruge et fotografi af sig selv fra et tidspunkt, hvor der sker noget særligt for dem. Fx en fødselsdag, tivolitur eller rejse. Torsdag starter vi på en opgave, som afslutter hele første kapitel i Fandangobøgerne om personkarakteristik. Opgaven skal gøres færdig der hjemme og skal skrives med den flottest mulige håndskrift. Opgaven skal være færdig til tirsdag d. 17/12

Klassens opslagstavle på Forældreintra, Blå Klasse

Skolens involvering på Forældreintra (4):

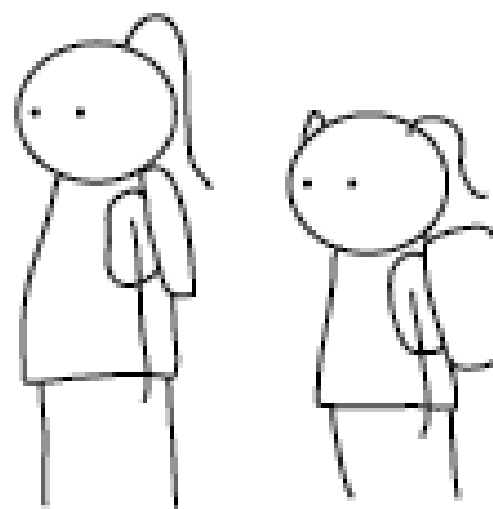
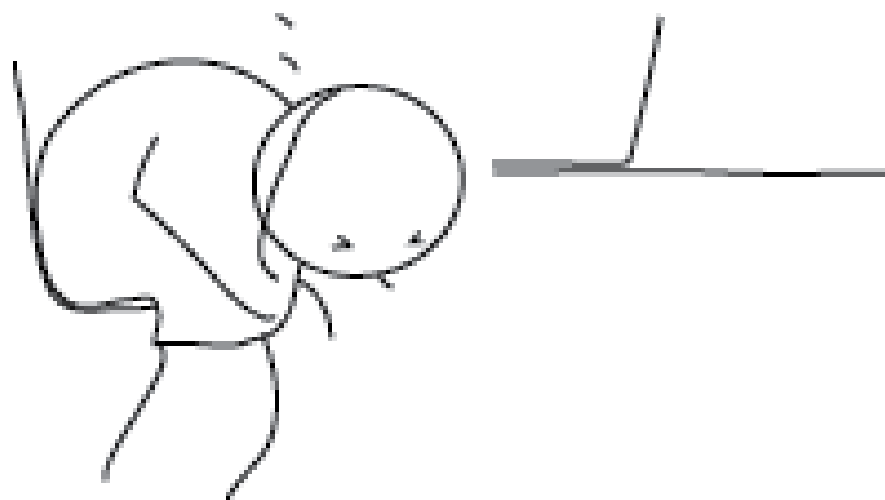
Kære forældre.

[...] Jeg har fundet en norsk hjemmeside med matematikopgaver på. Skriv "multi.no" i Google.dk eller brug linket <http://podium.gyldendal.no/multi?page=elev>. Klik på "nettoppgaver 1-4" og derefter på det ønskede klassetrin. Det er faktisk en ganske god side med lige så gode opgaver. Og tilmed med norsk accent! 😊 Der er en del som har været inde og lave opgaver på www.matematikfessor.dk og det er rigtig fint. Men der er også en del som ikke har været derinde. Så derfor har jeg forlænget muligheden for at løse opgaverne på siden til fredag d. 20/12

Fra ugeplanen, Grøn klasse

Havde 87 ulæste beskeder på forældreintra.

Vi tror altså ikke,
det hjælper noget,
at du dukker dig.

SA ER FREDEN
FORBI

Forældrenes involveringsstrategier

'Forkantsstrategien'

'Sorteringsstrategien'

'Overlevelsesstrategien'

'Distanceringsstrategien'

- Uddannelse som markant skillelinje
- 'Forkants-forældre' med videregående uddannelse + høje indtægter **mest** involverede på Forældreintra (og i resten af samarbejdet...)

Forskellige kompetencer og overskud:

Jeg er faktisk nogle gange inde flere gange om dagen [...] hvis læreren sender noget ud, så bliver det først opdateret så man ser det klokken halv syv [...] Så jeg havde sådan en vane med, at lige inden jeg lukkede ned for arbejdet, så var jeg lige inde. Men så stod der jo ikke nogen beskeder. Og så kom jeg måske ikke ind før dagen efter om morgenen, og så var der en besked om, at... et eller andet, ikk'? Så nu er jeg som regel lige inde om morgenen og lige inde om aftenen

*Christians mor,
Forkant,
Blå klasse*

Jeg har ikke tid, jeg har ikke så meget tid til at kigge og læse det hele. Nogle gange, jeg kan ikke forstå det hele...jo, jo, jeg læser nogle gange og jeg forstår nogle gange, men nogle gange det interesserer ikke [...] eller jeg ved det ikke, jeg komme træt hjem, jeg gider ikke, jeg har IKKE lyst

*Amirs mor,
Distancering,
Grøn klasse*

Forskellige rutiner og hverdagsliv:

Jeg printer den ud om søndagen. Og hænger den op på en tavle [...] En af os tjekker den altid om eftermiddagen, for at være sikre på, at de har lavet deres lektier.

Og en af os tjekker den altid om morgenen, for at være sikre på, at de husker de ting, de skal til den dag [...] Øve engelsk kan være noget, man kan gøre, mens man gør andre ting, så kan man sige: "Giv mig lige ugedagene [på engelsk] eller "Giv mig lige nogle farver!" [...] Jeg synes, det er fint nok, at engelsklæreren lige husker os på at øve, så gør man lige det

*Elias' mor,
Forkant,
Blå klasse*

For jeg printer aldrig ugeplanen ud. Det gjorde jeg i starten, men det gør jeg aldrig, det har jeg slet ikke...og så hænger den ude på køleskabet og jeg får aldrig kigget på den alligevel. Så det er jeg helt stoppet med [...] Og så kan jeg i slutningen af ugen følge op på, om Oliver rent faktisk har lavet det dér matematik, de sider der nu står. Men det når jeg så sjældent, ikk'? [...] Altså, nogle gange, hvor jeg er rigtig, rigtig stresset, så orker jeg det simpelthen ikke!

*Olivers mor,
Overlevelse,
Grøn klasse*

Forskellige filtre:

Jeg hader det! *Hader* det![...] Og jeg tjekker det nogle gange heller ikke hver dag, fordi dagene løber fra mig. Og så føler jeg mig skyldig, fordi så kan jeg se, at: "Åh gud, de skulle have været på tur!" [...] Fordi, de aner jo ikke engang hvad de skal. Lærerne skriver det jo bare ind på ForældreIntra og regner med forældrene skal ind og læse [...] Og så er der mange informationer [...] Vi har så meget at se til – og vi *har* gået i 3. klasse. Det gider vi da ikke en gang til!

*Simons mor,
Distancering
Blå klasse*

Når der så står: "Vi har lavet side 26, 27, 28, 29", så har jeg det sådan: "Fint! Dét styrer I bare" [...] Jeg sorterer selv lidt i det. Og det er selvfølgelig...måske heller ikke så godt. Men altså, det gør jeg nok [...] Så jeg tror, jeg har et helt automatisk filter, hvor jeg tænker: "Det er fint, det står der, men...", ja, jeg behøver ikke lige at gå så meget op i dét

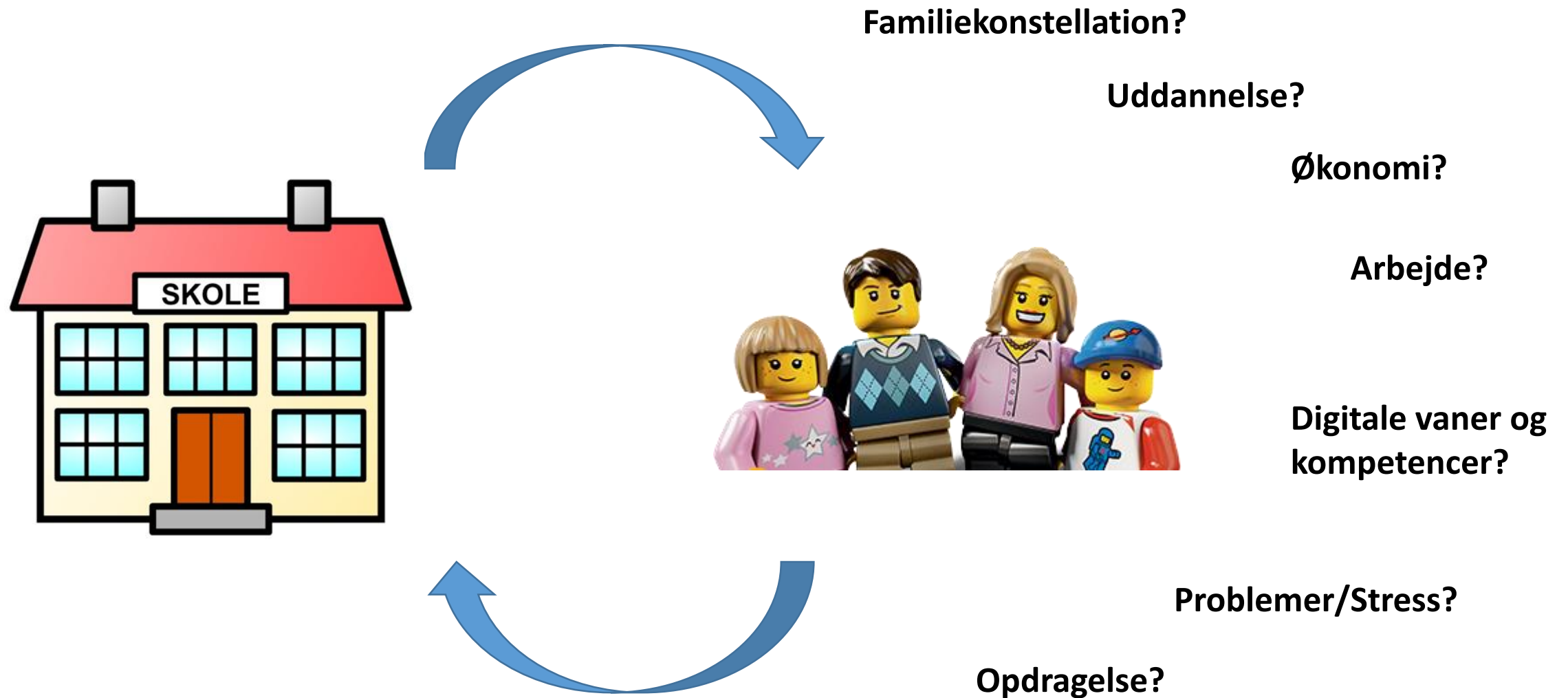
*Alberts mor,
Sortering,
Grøn klasse*

Det kritiske blik på skole-hjem-kommunikationen:

- Hvad var det nu lige, kommunikationen og systemet skulle understøtte? Hvad er det for et samarbejde, vi ønsker? Bruger vi tiden og ressourcerne rigtigt?
- Mere forældresamarbejde og øget (digital) involvering = **øgede krav** til forældres ressourcer (som er ulige fordelt)
- Huske at digitale teknologier har tendens til at **forstærke** eksisterende forskelle – forsøge at foregribe det/anvende teknologien klogt

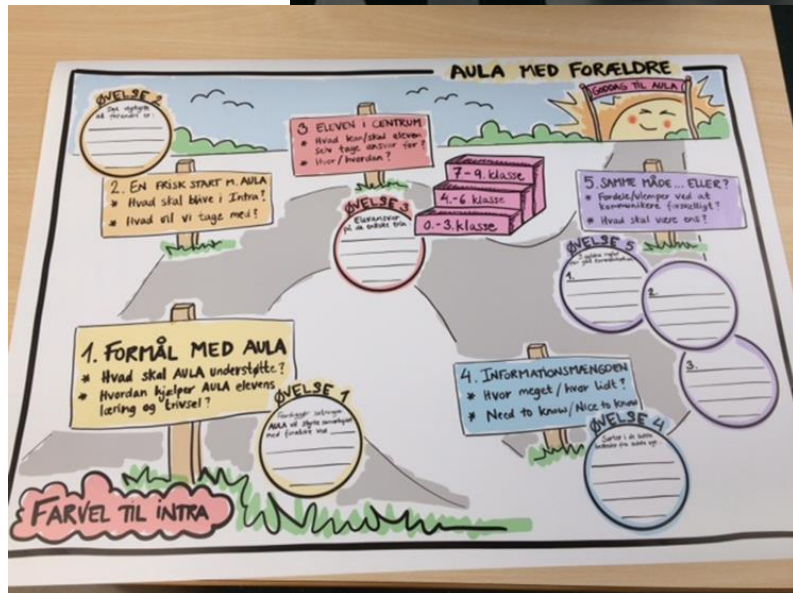
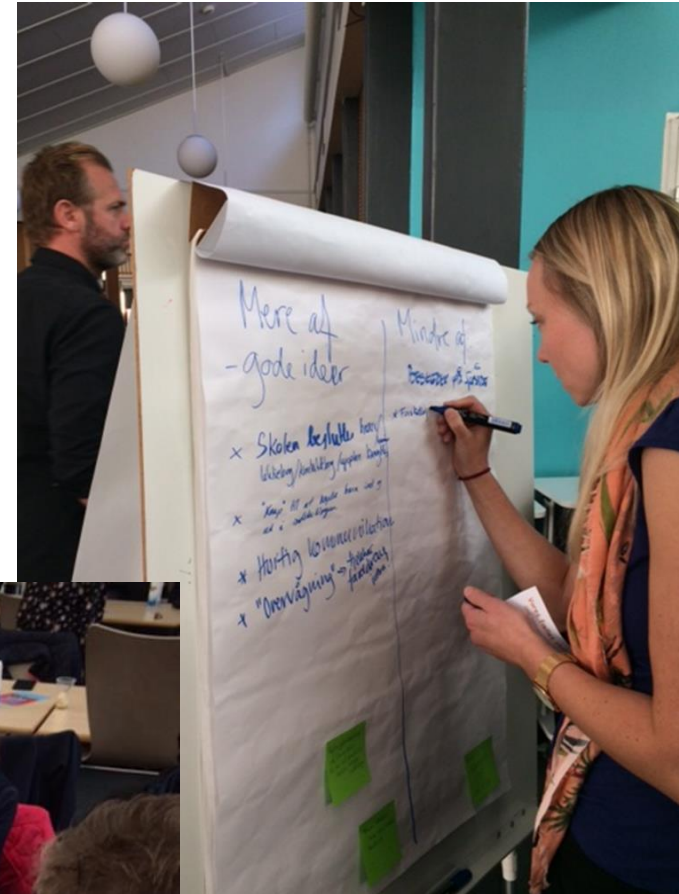
Brug den 'sociologiske fantasi' i bestyrelsen!

Hvis *jeg* sad i en skolebestyrelse, ville jeg...

- Få sat digital kommunikation på dagsordenen til alle forældremøder
- Få skrevet ind i principper at skoleledelsen har ansvar for at udforme og iværksætte en socialt ansvarlig anvendelsesstrategi for Aula, i samarbejde med forældrene
- Gøre principper for kommunikation meget konkrete i.f.t. f.eks. informationsmængde, hyppighed, tydelige budskaber til forældre, fagsprog, hvad der skrives hvor, intern forældrekommunikation, anbefalede kanaler...
- Bruge Aula som anledningen til at gøre bestyrelsen nærværende og relevant for alle forældre

Gladsaxe skole udformer nye vaner *sammen* med forældrene:

Maria Ørskov
Akselvoll

**SAMSPIL
MELLEM
SKOLE OG
HJEM**

Aarhus Universitetsforlag

Tak for opmærksomheden!

Afhandlingen og andet godt kan
downloades på
www.mariaakselvoll.dk

Spørgsmål? Send mig en mail:
maria@mariaakselvoll.dk